

Alacska Község Környezetállapot Jelentés

2020.

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) rendelkezik az önkormányzatoknak a környezet védelmét szolgáló feladatairól. A Kvtv. 12.§ (3) bekezdése szerint az önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni. A 46. § (1) bekezdés e) pontja kimondja, hogy a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A Kvtv. a környezeti állapotértékelés pontos tartalmát nem szabályozza.

Alacska Község Önkormányzat a fentiek tekintetében elkészítette az alábbiakban Környezetállapot Jelentését.

1. A jelenlegi környezeti helyzet elemeinek ismertetése

Földtani adottságok:

- Sajóvölgyi Formáció {homok, agyagmárgás aleurit, diatomit, limnoopalit, kavics-konglomerátum, szórt és áthalmazott piroklasztit, lignit}
- Salgótarjáni Barnaköszén Formáció {3-5 barnaköszéntelep, bázisán folyóvízi-mocsári sorozat, közte homok, homokkő; szenes agyag, halpikkelyes aleurit}
- Folyóvízi üledék
- Proluviális-deluviális üledék

Alacska igazgatási területén igen jelentős területeket érintenek alábányászott területek. Az alábányászottság tényét a Településszerkezeti Terv, valamint a Szabályozási Tervek is tartalmazzák.

Vízfolyások:

A község vízfolyása az Alacsikai-patak. Az Alacska-patak a Bükk keleti lejtőin ered, Alacska településtől nyugatra, mintegy 220 méteres tengerszint feletti magasságban. A patak forrásától kezdve keleti irányban halad, Sajószentpéternél éri el a Sajót.

Levegőtisztaság:

Alacska a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete szerint a 8. Sajó völgye zónába tartozik. A zónacsoportban a szennyező anyagok az alábbiak szerint alakulhatnak:

kén-dioxid	nitrogén-dioxid	szén-monoxid	szilárd (PM10)	benzol
F	C	D	B	E

PM10 Arzén	PM10 Kadmium	PM10 Nikkel	PM10 Ólom	PM10 BaP
E	F	F	F	B

A községben levegőterhelő ipari-gazdasági tevékenységet nem folytatnak. A település környezetében (Berente, Kazincbarcika, Sajószentpéter) több ipari létesítmény is üzemel, de a lakott területek levegőminőségén – a meglévő erdőállomány és a természetföldrajzi adottságok következtében – ez nem érzékelhető.

A belterület peremén üzemelő állattartó telep környezetében, illetve a haszonállatokat tartó lakossági portákról érezhetők az állattartásból fakadó szagok; ezeket az ismeretek szerint a helyiek nem kifogásolták.

Zaj- és rezgésvédelem:

A település területét érintő zaj- és rezgésterhelés mérésről nincs információ, zajtérkép nem készült. A község belterületét jelentős teher- és személyforgalmat bonyolító közút nem érinti. A 2010. évi forgalomszámlálási adatok alapján kalkulálható a zajterhelés (50 km/h átlagsebességet feltételezve; az úttengelytől mért 10 m-es távolságban, java program alkalmazásával)

	25129 sz. bekötő út
nappal	51 < 55
éjjel	41 < 45

27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. sz. melléklete szerint lakóterületen, a település önkormányzati tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól származó zajra a határérték nappal 55 dB, éjjel 45 dB.

A település fő közlekedési útjának zajterhelése – a rendelkezésre álló adatok alapján – az út tengelyétől számított 10 m távolságban nem éri el a vonatkozó határértékeket.

Természetvédelem:

Alacska külterületét a Nemzeti Ökológiai Hálózat Magterülete fedi. Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet alapján Alacskát érzékeny természeti terület nem érinti.

Natura 2000:

Alacska igazgatási területét Natura 2000 nem érinti. {A 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet HUBN10003 különleges madárvédelmi területként szerepelteti az Alacska 010/2, 023, 024 hrsz. ingatlanokat, azonban 010/2 hrsz. ingatlan nincs az igazgatási területen, a 023 és 024 hrsz. ingatlanok pedig utak → a BNPI I-720/2/2014. ügyiratszámú állásfoglalása szerint Natura 2000 terület nem érinti.}

Területhasználat jellemzői:

A község 855,53 ha igazgatási területéből 6,9% belterület, 22,6% zártkert, 70,5% külterület.

A külterületi területhasználat jellemzően gye (rét, legelő Σ 35%) és erdő. A szántó területek részaránya alacsony (16%) a domborzati adottságok miatt, és aprózott (legkisebb alrészlet 658 m²; átlagos alrészlet 6379 m²).

A gyümölcsösök, kertek és szőlők részaránya összesen 7,41%; átlagos területük: 671-684 m².

A földrészletek minősége szántók esetében gyengének (átlag 12,33 AK/ha), szőlő- (átlag 26,10 AK/ha) és gyümölcsös (átlag 21,68 AK/ha) esetében jónak mondható.

A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása

- Hiányzik a komplex csapadékvíz gyűjtő és elvezető rendszer
- Helyenként burkolatlan utak, hiányzó járdák és út menti zöldfelületek
- Belterületen keresztülhaladó Alacskai-patak

A környezet igénybevétele következményeinek előrejelzése

Levegőtisztaság-védelem:

Alacsonyan nincs határértéket meghaladó kibocsátást okozó ipari létesítmény, ilyen irányú fejlesztést a rendezési terv sem irányoz elő. A lakossági légszennyező tevékenységek korlátozása országos előírások betartásával, illetve kiegészítő helyi rendelkezésekkel biztosítható (avar és hulladék égetés tilalma; állattartásra vonatkozó szabályok ellenőrzése). A külső (más településekről érkező) légszennyezést a magasabb szintű, a környezet védelmét szolgáló jogszabályok korlátozzák. A belterületet körbeölelő meglévő erdőállomány (256 ha) védelmi szerepet tölt be levegőminőségi szempontból.

Vízminőség-védelem, folyékony hulladékok

A községben kiépült a vezetékes ivóvíz- és szennyvízhálózat, azonban a rákötések száma nem teljes körű; az egyes lakóingatlanok komfortfokozatának emelésére vonatkozó helyi szabályozási előírások a vízminőség védelmét szolgálják.

Az Alacska-patak menti fejlesztési szándék megvalósulása esetén nagyobb vízfelülettel lehet kalkulálni a bekötő út mentén, azonban a közműhálózatra történő rácsatlakozási kötelezettség biztosíthatja a vízvédelmet.

Talajminőség- és földvédelem

Teljesül a termőfölddel történő takarékos bánásmód elve, mivel a fejlesztési, rendezési szándékok elsősorban a belterületen (művelésből kivett területen) és a ténylegesen felmerült igényekhez igazodva kerültek meghatározásra. A gazdasági terület fejlesztése helyhez kötött beruházásnak minősül. A lakóterületek fejlesztése korábban kijelölt tartalék lakóterületeken a sajátos övezeti előírások korrigálásával történik. Új üdülőterület kialakítása tervezett, ezzel párhuzamosan viszont a korábban kijelölt, de meg nem valósult üdülőterület visszavonása tervezett. Külterületen a meglévő területhasználat fenntartása, magasabb szintű előírások szerinti szabályozása tervezett. A település dél-nyugati része nitrát-érzékeny, ezt a területhasználatok során figyelembe kell venni.

Zaj- és rezgésvédelem

Zaj- és rezgésterhelés elsősorban a település forgalmát biztosító bekötő út mentén jelentkezik (határérték alatti terhelés). A település zsák jellegének feloldását célzó közlekedés-fejlesztés hatására várhatóan nőni fog a forgalom-terhelés, de megfelelő kialakítással és forgalomtechnikai eszközökkel kordában tarthatók a kibocsátások.

A várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére vonatkozó intézkedések

Környezetminőség javítását szolgáló intézkedések:

- Helyi rendeletben szabályozni kell a lakossági kibocsátásokat (avar és kerti hulladékok égetését korlátozni, tiltani szükséges; szabályozni kell a tüzelőanyag felhasználást, ki kell zárni a műanyag és egyéb veszélyes hulladék lakossági fűtési célú égetését; ellenőrizni kell az állattartási szabályok betartását a vonatkozó magasabb szintű előírások alapján).
- A kiépült ivóvíz- és szennyvízhálózatokra történő rákötéseket növelni, a közkifolyók számát csökkenteni javasolt.
- Ösztönözni kell a megújuló energiaforrások használatát.
- Ellenőrizni szükséges a kertek állapotát, esetleges allergén fajok megtelepedését.

Javaslat olyan intézkedésekre, amelyeket más tervben figyelembe kell venni

A nagyobb térséget felölelő tervek során figyelembe kell venni a helyi igények alapján készülő jelenlegi településrendezési eszközöket, az összhangot – alulról építkezve – biztosítani kell.

A környezeti hatásokra vonatkozó monitorozási javaslatok értékelése

A fejlesztési szándékok monitorozását az alábbi adatok és arányszámaik figyelemmel kísérése mellett javasolt értékelni:

- Forgalom-összetétel, forgalomszámlálási adatok változása (db, %)
- A közmű-hálózatokra történő rákötések mértékének változása (db, %)
- Zöldterületek nagyságának változása (ha, %)
- Erdő- és gyepterületek nagysága, aránya (ha, %)
- Művelés alól kivett területek mértéke, változása (ha, %)

2. Tájrendezés, zöldfelületi rendszer

TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK:

Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

A település igazgatási területének jelentős része nem beépített; erdő, gyeppel, szántó művelési ágban lévő földrészlet.

Külterületi földrészletek igénybevétele célja:

- meglévő gazdasági beruházás bővítési területének biztosítása (helyhez kötött)
- lakóterület fejlesztési lehetőség fenntartása (hatályos tervben szereplő, de eddig meg nem valósult területek fenntartása)
- vízfelület kialakítása és ehhez kapcsolódó üdülőtérület létrehozása rekreációs céllal
- meglévő földút nyomvonalán közlekedési hálózat fejlesztése

A fejlesztési szándékok megvalósulása csak hosszabb távon valószínűsíthető, azonban ahhoz hogy a település hosszabb távon tartani tudja magát a fenntartható fejlődéshez az egyes célok számára címkézett területeket kell fenntartani. A fejlesztésre szánt területek mérete és jellege a település adottságainak és lehetőségeinek figyelembevételével kerültek meghatározásra.

Természetvédelmi javaslatok

- Natura 2000 terület a település igazgatási területén nem került kijelölésre, azonban a szomszédos Kondó településen van Natura 2000 védettség, a szomszédos ingatlan-együtteseken ezt a tényt figyelembevevő módon kell eljárni.
- Ex lege védett értékről a településen nincs ismeret
- Országos ökológiai hálózat – magterület övezete: jelentős mértékben fedi a település területét, a kapott adatszolgáltatás (Bükk Nemzeti Park Igazgatósága) meglévő lakóterületeket is a magterület övezetével fedett területként ábrázol. A rendezési terv a hálózat – törvényi keretek közötti mértékű korrigálását – irányozza elő, ezáltal a meglévő lakóterületek korlátozásmentes használata, illetve a település beépítésre szánt területeinek kis mértékű növelésére is lehetőség adódik.

Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

A táj védelme érdekében az alábbi fajok telepítése nem javasolt:

- alkörmös - *Phytolacca americana*
- amerikai kőris - *Fraxinus pennsylvanica*
- ártéri japánkeserűfű - *Reynoutria japonica*
- átoktüske - *Cenchrus incertus*
- bálványfa - *Ailanthus altissima*
- betyárkóró - *Erigeron canadensis*
- bíbor nenyúljhosszám - *Impatiens grandiflora*
- borzas kúpvirág - *Rudbeckia hirta*
- csicsóka - *Helianthus tuberosus*

egynyári seprence - *Stenactis annua*
 gyalogakác - *Amorpha fruticosa*
 japán komló - *Humulus scandens*
 kanadai aranyvessző - *Solidago canadensis*
 kaukázusi medvetalp - *Heracleum mantegazzianum*
 keresztlapu - *Erechtites hieraciifolia*
 kései meggy - *Padus serotina*
 keskenylevelű ezüstfa - *Eleagnus angustifolia*
 kisvirágú nenyúljhózzám - *Impatiens parviflora*
 magas aranyvessző - *Solidago gigantea*
 magas kúpvirág - *Rudbeckia laciniata*
 nyugati ostorfa - *Celtis occidentalis*
 óriás japánkeserűfű - *Reynoutria sachalinensis*
 őszirózsák - *Aster* spp.
 parlagfű - *Ambrosia elatior*
 parti szőlő - *Vitis vulpina*
 selyemkóró - *Asclepias syriaca*
 sokvirágú napraforgó - *Helianthus decapetalus*
 süntők - *Echinocystis lobata*
 sziklai szőlő - *Vitis rupestris*
 vadszőlő fajok - *Parthenocissus* spp.
 zöld juhar - *Acer negundo*

ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet előírásai szerint a település igazgatási területén gondoskodni kell a klimatikus viszonyok megőrzése, javítása érdekében a telkek növényzettel fedett részéből, a zöldterületekből és az erdőkből álló egységes és összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításáról, megőrzéséről. A zöldfelületi rendszer elemeit szerkezeti és szabályozási tervek ábrázolják.

A zöldfelületi rendszer helyi elemei:

- ▢ erdőterület: illetékes erdészeti hatóság által megadott elsődleges rendeltetés szerinti erdők
- ▢ mezőgazdasági terület: gyep
- ▢ Nemzeti Ökológiai Hálózat: magterület
- ▢ zöldterület: közpark
- ▢ egyéb
 - különleges beépítésre nem szánt terület: temető
 - közutak menti fasorok, zöldsávok
 - telken belüli zöldfelületek.

Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai

- ▢ erdőterület: az illetékes erdészeti hatóság által készített erdőtervek alapján kerültek kijelölésre az erdőterületek, melyek némileg kiegészítésre kerültek településvédelmi célú erdőterületekkel
- ▢ mezőgazdasági terület: a természeti szempontból értékes gyep művelési ágban nyilvántartott területek fenntartása, a folyamatos legeltetés biztosítása javasolt
- ▢ Nemzeti Ökológiai Hálózat: a magterület határa a Bükk Nemzeti Park Igazgatósága által kijelölt védett terület korrekcióval került kijelölésre, mert a hálózat részben már lakott területeket fedett, illetve fejlesztési területek ellehetetlenüléséhez vezetett volna, a változtatás mértéke a magasabb szintű előírások alatti mértékben került meghatározásra
- ▢ zöldterület: a meglévő, polgármesteri hivatal előtti közpark fenntartása tervezett
- ▢ egyéb

- különleges beépítésre nem szánt terület: a temető területe beépítésre nem szánt, a meglévő zöldfelületek fenntartását, a faállomány szükség esetén történő pótlását biztosítani kell
- közutak menti fasorok, zöldsávok: az utak menti zöldsávokat fenn kell tartani, csak olyan növényzet telepíthető, amely a közlekedést nem veszélyezteti, a beláthatóságot nem befolyásolja negatívan
- telken belüli zöldfelületek: a beépítési telkekre előírt legkisebb zöldfelület fenntartását, fejlesztését ösztönözni szükséges, lehetőség szerint három szintben (gyep, cserje, lombkorona) kell kivitelezni a zöldfelületeket. A Miklósvári-kastély területén lévő fákat óvni kell, az egykori kastélykert helyreállítását szorgalmazni javasolt.

Zöldfelületi ellátottság alakulása

A település területének közel 30%-át borítja erdő a földhivatali nyilvántartás szerint, az erdőterületek erdőtervek szerinti fejlesztésével ezen érték növelése tervezett. A kertek, gyümölcsösök, szőlők használata továbbra is biztosított. Az új beépítésre szánt területek kijelölése esetén a magasabb szintű előírások szerinti legkisebb kialakítandó zöldfelület mértéke meghatározásra került.

Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

Az élőhelyek biztosítása érdekében az erdők, fásított területek, gyepek, vízfelületek megőrzése, fenntartható fejlődést biztosító szempontú kezelése javasolt. Új zöldfelületek telepítésénél figyelemmel kell lenni a természetföldrajzi adottságokra, az egyes fajok növekedési igényére (telepítési távolság), az egészségügyi szempontból kedvezőtlen (vattázó, pollenterhelő) fajok kerülésére, hogy a telepítésre kerülő zöldfelületi elemek hosszú távon szolgálják a települést. Az erdőterületek erdőterv szerinti bővítése, a vízfelületek növelése ökológiai szempontból kedvező hatású, új életteret biztosítanak számos fajnak.

A biológiai aktivitásérték fenntartására és a környezet védelmére vonatkozó szabályok biztosítják, hogy a környezetállapot ne romoljon.

3. Örökségvédelem

Településszerkezet kialakulása

Alacska halmazfalu, a református templom valaha a település központja lehetett. 1771-ben határozták meg az urbáriumot, az Alacskai határ a 2. osztályba volt sorolva (egy egész jobbágytelekhez 28 holdnyi szántó és 10 hold rét tartozott). A község állandó telekállománya 5 telek felett volt, a belsőtelek nagysága 16 pozsonyi mérőt meghaladó, a szántóterület 149 hold feletti, a rét 53,5 embervágó. Az erdőterület 872 hold volt. Az 1700-as évek végén 116 házban összesen 514-en laktak. Az 1800-as évek végén az úrbérrendezés, a földek használatba vétele legtöbbször szóbeli megállapodás alapján történt.

Településkép és utcaképek

Alacska csendes, átmenő forgalom nélküli, erdővel körbeölelt, völgyben fekvő település. A pincesor előtti magas pontról nézve egységes képet mutat a község, amely elsősorban a tetőfedéseknek köszönhető. A településen szűkös szabályozási szélességgel épültek ki a közlekedési területek, de rendezettek a közterületek.

Településszerkezet és területhasználat

A hatályos településrendezési eszközök (jóváhagyva 2015-ben) az alábbiak szerint határozták meg a terület-felhasználásokat:

- beépítésre szánt terület:

- falusias lakóterület
- üdülőterület
- településközpont vegyes terület
- gazdasági (kereskedelmi-szolgáltató) terület
- különleges beépítésre szánt terület,

– beépítésre nem szánt terület:

- közlekedési terület
- vízgazdálkodási terület
- mezőgazdasági terület
- erdőterület
- zöldterület
- különleges beépítésre nem szánt terület.

A településen az épületállomány jellemzően lakófunkciót szolgál, a csökkenő lakosságszám mellett évek óta stagnál a lakások száma. A lakásállomány állagát tekintve vegyes a kép, vannak jó állapotban lévő, összkomfortos, felújított családi házak és vannak alacsony komfortfokozatú, rosszabb állagú épületek is.

Településkarakter (telekszerkezet, telekhatár, beépítési mód)

A településen falusias beépítések alakultak ki. A községben jelentősnek mondható pincesor épült ki, mely a településre jellemző sajátosságokat hordoz, továbbá nagy hagyományokkal bíró turisztikai célokat is szolgál.

Az épületek jellemzően földszintesek, helyenként tetőtér beépítéssel, vagy további egy szinttel. Az épületek magas tetősek, a tetőfedés anyaga cserép, a tető formák általában egyszerűek, kontyolt nyeregtető, illetve sátoztető a leggyakoribb.

A községben oldalhatáron álló beépítési módban, előkert nélkül vagy keskeny előkerttel, viszonylag sűrűn épültek a házak. A telkek többségében keskeny (10-16 m), hosszú (50-60 m) telkek, kivéve a Vörösmarty utca északi és az Ady E. utca keleti oldalát, ahol újabb kori telekosztások során négyzet alakú (~30 x 30m) telkek kerültek kiosztásra. A telkek beépítési mértékét tekintve a lakóházak alapterülete a telkek 20%-át nem haladja meg, gyakoriak az oldalkertben, illetve hátsókertben kiépített melléképületek.

Műemléki védettségek

Műemléki környezet:

Település	Hrsz.	Védettség jogi jellege	Azonosító	Védett örökségi érték neve
Alacska	3/1	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete
Alacska	5	műemlék	1170 (2643)	Református templom
Alacska	4/1	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete
Alacska	4/2	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete
Alacska	10	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete
Alacska	11	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete
Alacska	13	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete
Alacska	88	műemléki környezet	22570	Ref. templom ex-lege műemléki környezete

Az épített környezet helyi értékvédelme

Helyi védelem alatt álló és egyedi tájérték a Miklósvári Kastély és környezete

Védett régészeti lelőhelyek

A védett régészeti lelőhelyeket Alacska Község Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2015.(XII.10.) önkormányzati rendelet 1. függeléké tartalmazza.

Változtatási szándékok

Településhálózati, tájhasználati változás:

Alacska község településhálózati kapcsolataiban fejlesztés tervezett, a szomszédos Kazincbarcika város és Berente község irányába a közlekedési kapcsolatok javítása tervezett. A tájhasználatban releváns mértékű változás nem tervezett, a lakóterületek kis mértékű növelése, rekreációs célú vízfelület növelése, gazdasági terület fejlesztési területének biztosítása tervezett. A külterületi földrészletek területhasználata a meglévő állapotokhoz igazítva tervezett, az erdőtervezett erdők figyelembe vétele mellett. A természeti oltalom, régészeti védelem alatt álló területek korlátozott területhasználat alá esnek.

Területhasználat, beépítettség változás:

A település beépített területei jellemzően falusias jellegű lakóházak. A beépítettség a település központjában – a nagyobb telekméretekből eredően – alacsonyabb mértékű, míg az újabb kori telekosztások esetében sűrű. A telkek jelentős része szalagtelek, az előkertek mértéke 0 és 5 m között jellemző, de esetenként eléri a 10 m-t is. A beépítési mód oldalhatáron álló. Számos telken van melléképület, ezek egy része az oldalkertben, de nagyobb része a hátsókertben épült. A domborzati adottságok, illetve a külterületi területhasználatok korlátozzák a lakóterület fejlesztési irányát.

Infrastrukturális változás:

Alacska zsák jellegének feloldása érdekében Berente és Kazincbarcika irányába közlekedési hálózatfejlesztés javasolt. Az új beépítésre szánt területek közlekedési kapcsolataihoz és a közműhálózatra történő rákötésekhez szükséges területeket biztosítani szükséges.

Népesség, életmód, kultúra változása:

A településen ugyan csökken a népesség – a térségben jellemző természetes fogyás és munkalehetőségek hiánya miatti elvándorlás következtében – de van igény új lakóterületekre, a meglévő közösségi terek fejlesztésére, a helyiek kötődését erősítő programokra. A település az országos átlagot meghaladó munkanélküliséggel sújtott, a közfoglalkoztatás javít ugyan a statisztikai adatokon, de a helybeliek lehetőségei korlátozottak.

Hatáselemzés

Történeti településhálózati következmények:

A község zsáktelepülés, a közigazgatásilag szomszédos Kazincbarcika és Sajószentpéter városok ipari jellegéből adódóan a községben nem alakult ki magas hozzáadott értéktermelő vállalkozás, jellemzően alvó településnek tekinthető, ahonnan eljárnak az emberek dolgozni, de munka után, illetve hétvégén szívesen töltik idejüket a nyugodt, és kevésbé szennyezett levegőjű településen.

A zsák jelleg feloldására új összekötőút létesítéséhez irányoz elő területet a rendezési terv, amely elsősorban a helybeliek érdekeit szolgálva rövidítené a Kazincbarcika irányába történő közlekedést, és nem „surranó-útként” behozná a jelenleg nem létező átmenő forgalmat.

A 26. sz. útba bekötő Alacsikai út mentén van némi gazdasági jellegű területhasználat, elsősorban állattenyésztéshez köthető tevékenységgel, ennek fejlesztéséhez bővítési területet irányoz elő a rendezési terv.

A lakott területek közlekedési kapcsolatai kiépültek, a szabályozási szélességek szűkösek ugyan, de az alacsony motoros forgalom számára kielégítőnek mondhatóak a meglévő kiszolgáló utak.

Természeti, táji hatások:

A beépítésre szánt területek kis mértékű növelése hatással lesz a természeti környezetre, ugyanakkor az erdőtervezett erdők, kötelezően előírt zöldfelületi fedettség ellentételezi az új burkolt felületek létrejöttét.

A településképfeltárulásának változásai:

Alacska falusias beépítésű település, jellemzően földszintes, nyeregtetős fedésű házak alkotják a lakásállományt. Az épületek többsége ún. hosszúház, téglalap alaprajzú épület, melynek a keskenyebb oldala párhuzamos az út tengelyére. A lakóházak jellemzően földszintesek, illetve földszint és tetőtér beépítésűek; helyenként feltűnik egy-egy emeletes ház. A homlokzati festések változatosan alakultak ki, az egyszerű fehértől, a narancssárgáig több szín is fellelhető. A községi magastetők leggyakrabban szürke palából vagy piros cserépből készültek. Az új településrendezési eszközök a meglévő beépítésekhez igazodó továbbfejlesztéseket irányoznak elő. A településképet némileg befolyásoló módosítási szándék a belterületről délkeletre, a lakott területeket nem veszélyeztető új vízfelület kialakítása rekreációs céllal.

Régészeti emlékek feltárhatósága, megmaradása:

A község regisztrált régészeti lelőhelye a református templom és környezete. A terület lakóházakkal beépített, így a terület feltárása nem reális. A régészeti védelem alatt álló területen új beépítésre szánt terület kijelölése, illetve területhasználat változtatás nem tervezett.

Műemléki együttesek használati és esztétikai jelentősége:

A település egyetlen műemléke a református templom, amely nagy szerepet tölt be a lakosság életében. A templom, a település több pontjáról is látható, tájékozódási pontként használható.

Településkarakter változásának hatásai:

A belterületi ingatlanok szabályozási előírásainak korrigálásával, a meglévő gazdasági területek fejlesztési lehetőségeinek biztosításával, új rekreációs terület kialakításával, a zsák jelleget feloldó új összekötő út kiépítésével a település nagyobb eséllyel tudja megtartani a lakosságot; kellemes lakóhely alternatívát tud nyújtani a Kazincbarcikán, Sajószentpéteren dolgozóknak.

Környezeti terhelés és épített örökség műszaki állapotának összefüggései:

A település zsák jellegéből és méretéből adódóan a közlekedésből származó kibocsátások nem jelentenek jelentős kockázatot, az átmenő teherforgalom a községben nem jellemző. A meglévő épületállományra nézve, a lakosság szegényebb rétegének szűkös anyagi lehetőségeiből adódóan az elmaradó felújítások, fűtés hiánya jelenthetnek kockázatot. A műemléki védelem alatt álló templom karbantartásáról az egyházközség, illetve a hívek gondoskodnak. A helyi védelem alatt álló kastély és környezetének funkcióval történő megtöltése biztosította és biztosítja a jövőben is a fennmaradást.

Kárenyhítés lehetőségei:

A régészeti és műemléki védett területekre a magasabb szintű előírásokban foglaltak az irányadók. A településrendezési terv nem irányoz elő olyan változtatási szándékot, amely negatívan befolyásolná az épített értékeket.

5. Közműellátás, hírközlés

Vízgazdálkodás és vízellátás

A vezetékes vízellátás a településen biztosított, azonban a rákötések mértéke nem teljes körű. A vízvezeték hálózat gerincvezetéke NÁ 125 ac., az elosztó hálózat Ø 80 PVC és Ø 100 PVC méretben épült meg. A szolgáltató az Észak-magyarországi Regionális Vízművek {ÉRV} Zrt. A község igazgatási területén átemelő nyomásfokozó is található. Az üzemelő közkifolyók száma magas.

A településen jelentős mértékű vízigény változással a rendelkezésre álló adatok alapján nem kell kalkulálni, a meglévő hálózat kielégíti a felmerülő igényeket. A közkifolyók visszaszorítására, és a hálózatra történő rácsatlakozás növelésére kell törekedni.

A vízvezetékek folyamatos felülvizsgálata, szükség esetén cseréje javasolt. A tűzvizet a magasabb szintű előírások szerint biztosítani kell.

Szennyvízelvezetés

A vezetékes szennyvízhálózat kiépült a településen, azonban a rákötések mértéke nem maximális, de emelkedik a hálózatba bekapcsolt lakások száma. A szennyvízelvezetésről az ÉRV Zrt. gondoskodik, a községben keletkező szennyvizek a Sajószentpéter városban található szennyvíztisztító telepre (Attila úti szennyvíztisztító telep) kerülnek. A szennyvizek mélylégbefúvós eleveniszapos biológiai szennyvíztisztításon esnek át utóülepítéssel, fertőtlenítéssel. A szennyvíztisztítás során keletkező szennyvíziszap víztelenítése szalagszűrőpréssal történik, a víztelenített iszap a Sajókazai Hulladékkezelő Centrumba kerül elszállításra. A szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötéseket szorgalmazni kell. A meglévő hálózat felülvizsgálatát, szükség esetén a vezetékek cseréjét meg kell oldani.

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A csapadékvíz elvezetést jellemzően nyílt árkok biztosítják. A csapadékvizek befogadója az Alacska patak, amely nyugat-kelet irányban szeli át a községet. Felszín alatti zárt csapadékcsonna-hálózat nem épült. A patak meder és környezetének tisztítása, karbantartása, valamint a közutak mentén kiépült nyílt árkok fenntartása tisztítása, a betemetett árkok kipucolása javasolt. Új beépítések csak akkor létesíthetők, ha a felszíni vízrendezés megoldása biztosított. A csapadékvizek elvezetését, a vízrendezésre vonatkozó műszaki megoldásokat úgy kell megvalósítani, hogy az a művelés alatt álló földterületeken a gazdálkodást ne veszélyeztesse. Az egyes területeken történő beavatkozás során figyelemmel kell lenni a környező területek beépítéseire, nem támogatható olyan vízrendezési megoldás, amely egy másik terület-egységre viszi át a problémát.

Energia ellátás – villamos energia

A községben biztosított az elektromos energia ellátás, a lakásállományt. A háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége valamelyest csökkent, azonban a felhasznált villamos energia mennyisége összességében (intézményi felhasználás) nőtt. A szolgáltató az Émász Áramhálózati Kft.

Energia ellátás – gáz

A vezetékes gázhálózat kiépült. A gerincvezeték Ø 90 KPE, az elosztóhálózat Ø 63 KPE. A szolgáltató a MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. A háztartások részére szolgáltatott, illetve az összes fogyasztó számára szolgáltatott gáz mennyisége is csökkenő tendenciát mutat.

Hulladékgazdálkodás

Alacska község közigazgatási területén a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást közszolgáltatási szerződés alapján kizárólagos joggal a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: Közszolgáltató) látja el.

A közszolgáltató alvállalkozók igénybevétele útján biztosítja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység ellátását, a ZV Zöld Völgy Nonprofit Kft útján.

Elektronikus hírközlés - vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények

Helyhez kötött telefonszolgáltatás:

A vezetékes távközlési ellátás biztosított, az üzemeltető a Magyar Telekom Nyrt. A település körzetszáma: 48. A beépített területeken földkábeles csatlakozási pontoktól kiinduló légkábeles elosztóhálózatra történő rácsatlakozás igény esetén biztosítható. Új beépítésre szánt területek esetében a felmerülő igények alapján a szolgáltatóval lehet megállapodni a fejlesztésről.

Mobil rádiótelefon szolgáltatás:

A mobil szolgáltatások a település területén elérhetőek, jelen van a Magyar Telekom Nyrt., Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Zrt, illetve a saját márkás viszonteladók is, úgy, mint Blue Mobil, MOL Mobil.

Vezetékes műsorelosztó szolgáltatás:

A településen a vezetékes műsorelosztó szolgáltatás biztosított, szolgáltatást kínál a Kazincbarcikai székhelyű PARISAT Kft., a Magyar Telekom Nyrt.

Internet szolgáltatás:

A vezetékes és mobil internet szolgáltatás is elérhető Alacsán.

Összefoglalás

Alacska község állapotvizsgálata alapján elmondható, hogy az elmúlt évben a környezeti elemekben továbbra sem történt olyan mértékű negatív változás, amely jelentős beavatkozást igényelt volna.

Megállapítható, hogy az Önkormányzat továbbra is őrzi és fejleszti azon környezeti értékeit, amelyek vonzóak az itt élők számára.



Gyálaki Béla sk.
Polgármester